

Eindrapport

QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET INBREIDINGS- LOCATIE SCHANSSTRAAT 17 TE TERHEIJDEN

Adviesbureau

Mertens

Eindrapport

QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET INBREIDINGS- LOCATIE SCHANSSTRAAT 17 TE TERHEIJDEN

rapportnr. 2014.1714

februari 2014

In opdracht van:
PVHVastgoed BV
Dorpstraat 88
4851 CN Ulvenhout

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T: 0317-428694
M: 06-29458456

E: info@adviesbureau-mertens.nl
I: www.adviesbureau-mertens.nl

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 INLEIDING.....	2
1.2 DE INBREIDINGSLOCATIE	2
1.3 PLANSITUATIE	4
1.4 DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK	4
1.5 OPBOUW RAPPORT.....	4
 2. FLORA- EN FAUNAWET	 5
2.1 FLORA- EN FAUNAWET	5
2.2 RODE LIJST	5
 3. METHODE	 7
 4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING	 8
4.1 FLORA	8
4.2 VLEERMUIZEN	8
4.3 BROEDVOGELS.....	9
4.4 OVERIGE ZOOGDIEREN	10
4.5 AMFIBIEËN	10
4.6 VISSSEN	11
4.7 REPTIELEN.....	11
4.8 OVERIGE.....	11
 5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE	 12
 GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	 13
 BIJLAGEN	 14
1. EXACTE LIGGING	15
2. BEGRIPPEN	16
2. WAARNEMING.NL.....	18

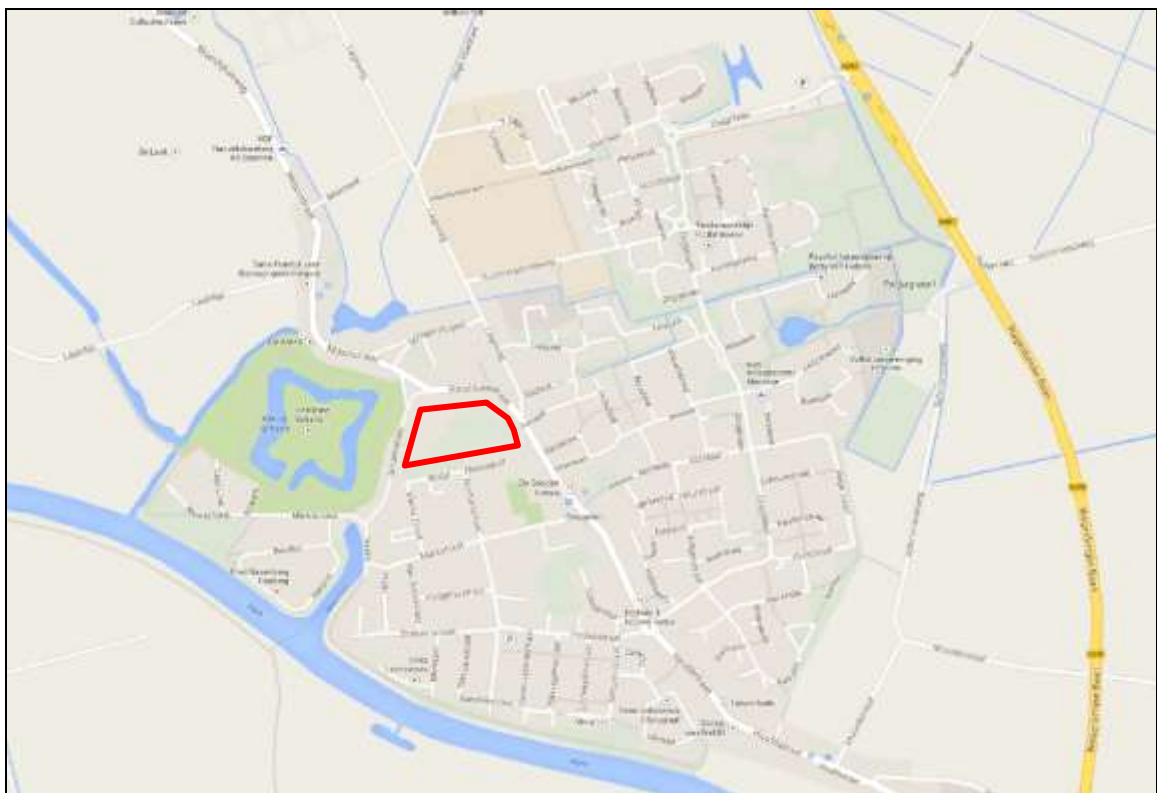
1. INLEIDING

1.1 Inleiding

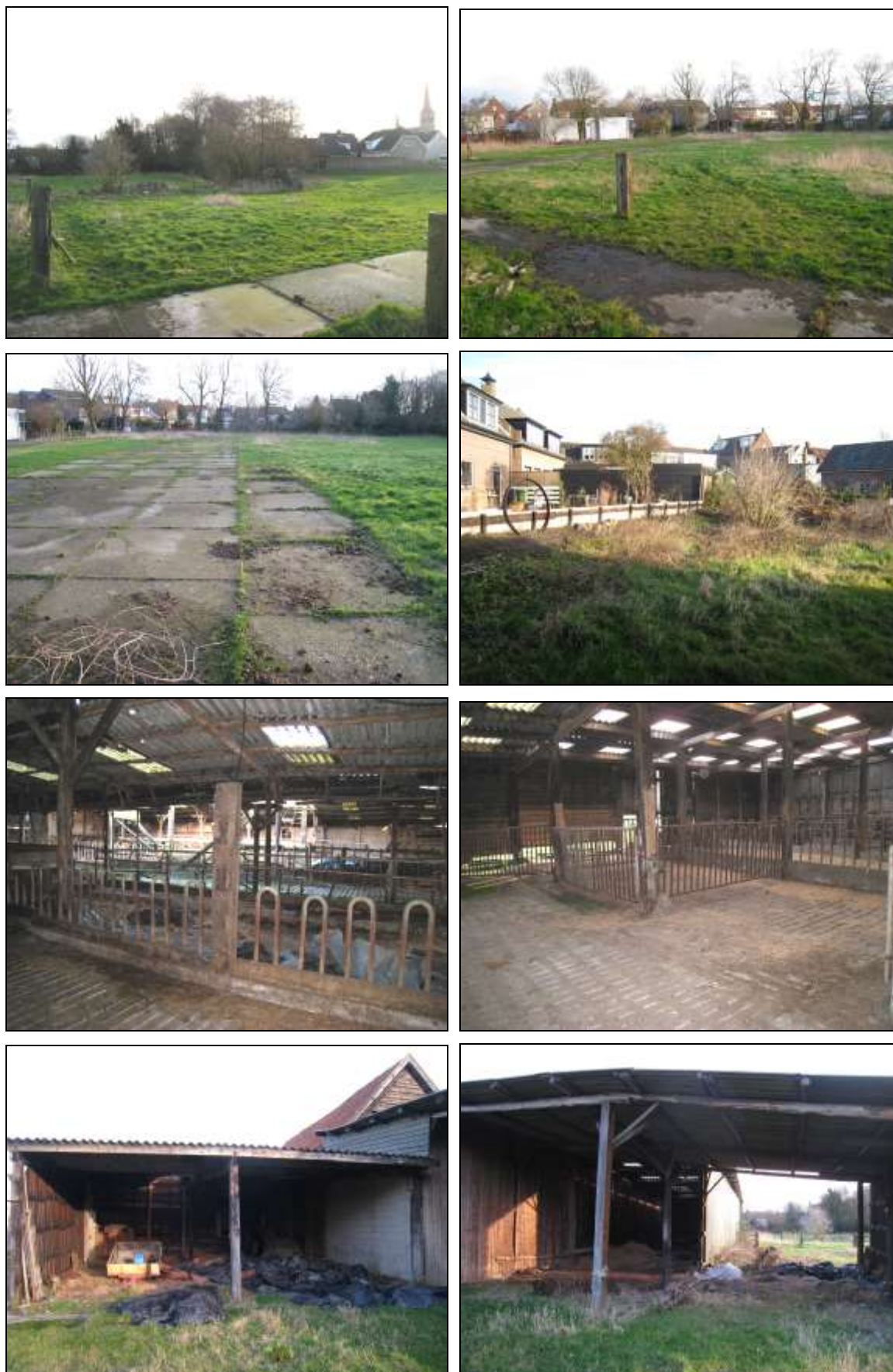
Er is het voornemen om woningbouw te realiseren aan de Schansstraat 17 te Terheijden. Het voorkomen van beschermde soorten vormt een te onderzoeken aspect omdat met de plannen effecten kunnen gaan ontstaan op planten- en diersoorten die beschermd zijn via de Flora- en faunawet. Op grond hiervan heeft PVHVastgoed BV te Ulvenhout aan Adviesbureau Mertens B.V. uit Wageningen gevraagd om een verkennend veldonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van wettelijk beschermde soorten en om bij het eventueel voorkomen hiervan, aan te geven hoe hiermee dient te worden omgegaan. In dit rapport worden de resultaten van deze verkenning gepresenteerd.

1.2 De inbreidingslocatie

Het plangebied ligt aan de westzijde van Terheijden (zie figuur 1 voor de globale ligging en bijlage 1 voor de exacte ligging). Aan de Schansstraat 17 te Terheijden ligt een voormalig agrarisch bedrijf dat al langere tijd niet meer in gebruik is. De weilanden worden sporadisch gebruikt voor de beweiding van paarden. In figuur 2 wordt een foto-impressie gegeven van de situatie begin februari 2014.

Figuur 1. Globale ligging van de inbreidingslocatie Schansstraat 17 te Terheijden.

Figuur 2. Foto-impressie van de inbreidingslocatie Schansstraat 17 te Terheijden.

1.3 Plansituatie

De plansituatie bestaat uit de realisatie van woningbouw met relatief veel groen. De plannen waren ten tijde van onderhavig onderzoek in ontwikkeling.

1.4 Doelstellingen van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke wettelijk beschermde natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet binnen de inbreidingslocatie te verwachten zijn. Anderzijds worden de consequenties van deze aanwezigheid voor de planontwikkeling weergegeven.

Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde planten- en diersoorten komen mogelijk voor ter plaatse van en in de directe omgeving van de inbreidingslocatie?
2. Welke verwachte wettelijk beschermde planten- en diersoorten ondervinden nadelen van de plansituatie?
3. Hoe dient te worden omgegaan met eventuele negatieve effecten van de plansituatie op wettelijk beschermde planten- en diersoorten?

1.5 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de Flora- en faunawet (hoofdstuk 2) komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethode (hoofdstuk 3).
- Een beschrijving van de aanwezigheid van beschermde soorten (hoofdstuk 4).
- Een beoordeling van de effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 5).

In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de gebruikte definities en afkortingen.

2. FLORA- EN FAUNAWET

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van de soortbescherming in de Europese Richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). Deze soortenbescherming van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, holen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Een ruimtelijke ingreep kan gepaard gaan met negatieve effecten op planten en dieren. Om een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen die negatieve effecten heeft op beschermde soorten, is in een aantal gevallen een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken noodzakelijk. Om een dergelijke ontheffing te kunnen verkrijgen, moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten. Qua mate van bescherming kan onderscheid worden gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)

Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 een algemene vrijstelling. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als zij worden geschaad op voorwaarde dat met deze soorten goed omgegaan wordt: zij mogen niet onnodig gedood of gewond worden en activiteiten dienen buiten de kritieke periode plaats te vinden.

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)

Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen die negatieve effecten voor deze soorten hebben. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die niet conform de gedragscode worden uitgevoerd.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan, vanwege de Vogelrichtlijn te beschermen vogelsoorten en soorten die zijn opgenomen bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (o.a. ringslang, hazelworm, boomkruiper, das en waterspitsmuis) geldt dat een ontheffing alleen wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

2.2 Rode lijst

De Rode lijst met bedreigde soorten is eind 2004 gepubliceerd in de Staatscourant en voor een deel in 2009 herzien. Aan de op deze lijst genoemde soorten komt bescherming toe voor zover zij vallen onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet.

Tussen de Flora- en faunawet en de Rode lijsten bestaat geen formele relatie. Alleen op basis van 'gunstige staat van instandhouding' kunnen bij beschermde Rode lijstsoorten "zwaardere" randvoorwaarden gelden ten aanzien van mitigerende en compenserende maatregelen dan voor algemene soorten. Zo zal het bij zeer algemeen voorkomende soorten die niet afnemen in aantal (geen Rode lijstsoort) relatief eenvoudig zijn om aan te tonen dat de "gunstige staat van instandhouding" niet in het geding komt. Voor soorten met een beperkt verspreidingsbeeld en die afnemen in aantal (soorten die wél op de Rode lijst staan) is een uitgebreide effectenstudie wenselijk. Voor deze soorten geldt namelijk de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Dit artikel is derhalve ook gericht op het voorkomen van doden en verwonden van algemene soorten.

3. METHODE

Op dinsdag februari 2014 is een bezoek gebracht aan de inbreidingslocatie Schansstraat 17 te Terheijden en de directe omgeving. Gedurende dit bezoek is het plangebied en de directe omgeving beoordeeld op het mogelijk voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Dit vond plaats aan de hand van aanwezige ecotopen en sporen. Er is beperkt gebruik gemaakt van bestaande verspreidingsgegevens omdat deze gegeven een veel groter gebied omvatten dan het plangebied en de ecotopen doorgaans niet overeenkomen (zie bijlage 3).

4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING

4.1 Flora

Het plangebied van de inbreidingslocatie aan de Schansstraat 17 te Terheijden betreft (verlaten) boeren schuren / erf en weilanden met aan de randen een opgaande vegetatie. In deze randen is er een kleine kans op de licht beschermde breedbladige wespenorchis (*Epipactis helleborine*) en koningsvaren (*Osmunda regalis*). De koningsvaren komt namelijk voor in de omgeving (zie bijlage 2). Voor deze licht beschermde soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Daarnaast zou er de matig beschermde vogelmelk (*Ornithogalum umbellatum*) kunnen groeien. Deze plant komt namelijk voor op landgoederen, buitenplaatsen en op tal van oudere terreinen en zou derhalve ook kunnen groeien aan de randen van de weilanden.

In de omgeving van de inbreidingslocatie is verder de kleine zonnedaauw (*Drosera intermedia*) vastgesteld (zie bijlage 2). De kleine zonnedaauw komt voor op stikstofarme, natte, zure heidevelden en veengrond. Aangezien deze gronden niet voorkomen in de inbreidingslocatie wordt het voorkomen van kleine zonnedaauw uitgesloten.

Gedurende het verkennend onderzoek op dinsdag februari 2014 was echter geen van de beschermde soorten vastgesteld, mogelijk omdat het al te laat in het jaar was. Het voorkomen van overige matig of zwaar beschermde soorten wordt op basis van regionale verspreidingsgegevens en aanwezige ecotopen uitgesloten. Op grond van bovenstaande wordt aangeraden om gericht nader onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van vogelmelk.

4.2 Vleermuizen

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen kan niet worden uitgesloten. De oude leegstaande boeren schuren zijn namelijk in potentie geschikt als zomerverblijfplaats voor gebouw bewonende soorten als de grootoorvleermuis en de gewone dwergvleermuis.

Voor overwinteringsplaatsen is de inbreidingslocatie niet geschikt omdat geschikte bomen en bebouwing ontbreken.

Het voorkomen van vliegroutes is mogelijk in het gebied en aan de randen omdat lijnvormige elementen aanwezig zijn (zie figuur 3). Deze elementen zullen (gedeeltelijk) wijken bij realisatie van de plannen

Figuur 2. Landschapselementen binnen de inbreidingslocatie aan de Schansstraat 17 te Terheijden die in potentie een essentiële vlieg- en foerageerfunctie kunnen hebben voor vleermuizen.

Het voorkomen van of migratieroutes wordt uitgesloten omdat grootschalige landschapselementen zoals dijken en rivieren niet aansluiten op de inbreidingslocatie aan de Schansstraat 17 te Terheijden.

Met de realisatie van de plannen zal het gebied van vorm veranderen voor vleermuizen, gelet op de foerageermogelijkheden. Er wordt bebouwing toegevoegd. Er gaat ook (beperkt) groen verloren.

Gelet op het feit dat mogelijk zomerverblijfsplaatsen van vleermuizen verloren gaan en het gebied veranderd voor de vleermuizen, gelet op de begeleidende elementen en foerageerfunctie, is een gerichte inventarisatie van belang om eventuele effecten op een juiste manier in de kunnen schatten.

4.3 Broedvogels

Het voorkomen van algemene broedvogels ter plaatste van en direct rond de inbreidingslocatie aan de Schansstraat 17 te Terheijden is aannemelijk. In de bossages kunnen merel, zanglijster, ekster en bijvoorbeeld fitis broeden. Voor deze algemene vogels geldt dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd buiten het broedseizoen of op een manier dat vogels niet tot broeden komen.

Het voorkomen van vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen zoals uilen is niet uitgesloten. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn ook buiten het broedseizoen beschermd. Op basis van regionale verspreiding en aanwezige ecotopen is er een kans op steen- en kerkuil. Van kerkuil werden ook daadwerkelijk sporen aangetroffen in de leegstaande schuren. Op meerdere plaatsen werden braakballen en kalkstrepen van kerkuil vastgesteld. Er werd daarnaast een invliegopening met sporen aangetroffen (zie figuur 3).

Figuur 3. Sporen van kerkuil (invliegopening met krijtstrepen (boven), braakbal (linksonder) en kalkstrepen (rechtsonder)) in de schuren gelegen binnen de inbreidingslocatie aan de Schansstraat 17 te Terheijden.

De bebouwing aan de randen van de inbreidingslocatie is gedeeltelijk geschikt voor huismus. De huismus is ook daadwerkelijk (foeragerend) aangetroffen in de inbreidingslocatie op dinsdag februari 2014.

Figuur 4. Leefgebied huismus aan de rand van de inbreidingslocatie.

De huismus, steen- en kerkuil zijn soorten met vaste rust- en verblijfplaatsen (Min, EZL&I, 2009). Het voorkomen van overige soorten met vaste rust- en verblijfplaatsen zoals de gierzwaluw, ooievaar en buizerd wordt uitgesloten omdat er geen sporen zijn vastgesteld zoals (oude) nesten. In verband met een mogelijk (negatief) effect op de huismus, steen- en kerkuil is een gerichte inventarisatie van belang om eventuele effecten op een juiste manier in de kunnen schatten.

4.4 Overige zoogdieren

Het voorkomen van licht beschermde soorten is aannemelijk in de inbreidingslocatie aan de Schansstraat 17 te Terheijden. Zo werden sporen van mol en haas vastgesteld gedurende het verkennend veldonderzoek op dinsdag februari 2014. Er is daarnaast, gelet op aanwezige ecotopen, een kans op egel, veldmuis, huisspitsmuis en bosmuis. In het gebied kan daarnaast konijn leven. Al deze soorten zijn licht beschermd en niet bedreigd volgens de Rode lijst. Voor deze licht beschermde soorten bestaat een vrijstelling van de Flora- en faunawet.

Het voorkomen van matig of zwaar beschermde soorten wordt, gelet op de aanwezige ecotopen, uitgesloten. Zo ontbreekt het aan geschikte ecotopen voor de eekhoorn en waterspitsmuis.

4.5 Amfibieën

De inbreidingslocatie aan de Schansstraat 17 te Terheijden is mogelijk leefgebied voor de kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad. Deze soorten zijn licht beschermd en niet bedreigd. Voor deze licht beschermde soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet.

Gelet op het feit dat de inbreidingslocatie geen water omvat en vrij geïsoleerd is gelegen, wordt het voorkomen van andere soorten amfibieën zoals de rugstreeppad uitgesloten. De rugstreeppad komt echter wel voor in de omgeving. Gedurende de aanlegfase zal deze pad zich echter niet vestigen als gevolg van de geïsoleerde ligging.

4.6 Vissen

Door het ontbreken van oppervlaktewater wordt het voorkomen van vissen uitgesloten.

4.7 Reptielen

Gezien de verspreiding van reptielen en de huidige inrichting en geïsoleerde ligging (zie Ravon.nl, Cremers & Delft 1999), kan de verdere aanwezigheid van reptielen worden uitgesloten.

4.8 Overige

Gezien de huidige aanwezige ecotopen van de inbreidingslocatie aan de Schansstraat 17 te Terheijden kan de aanwezigheid van beschermde geleedpotigen en mollusken worden uitgesloten. Matig en zwaar beschermde overige soorten komen alleen voor in specifieke ecotopen als zandverstuivingen, heide en vennen, e.d.. Binnen de inbreidingslocatie komen dergelijke ecotopen niet voor.

5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE

Er zijn plannen om woningbouw te realiseren aan de Schansstraat 17 te Terheijden. Deze activiteiten zouden kunnen samen gaan met effecten op beschermde soorten. Op grond hiervan is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten.

Er is vastgesteld dat er algemene kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën (kunnen) voorkomen. Voor deze soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Daarnaast komen er algemene broedvogels voor. In verband met het voorkomen van deze algemene broedvogels wordt aangeraden om te werken buiten het broedseizoen of op een manier dat de vogels niet tot broeden komen.

Vogelmelk kan groeien aan de randen en verloren gaan met de realisatie van de plannen. Het voorkomen van deze soort dient bepaald te worden. Verder kan het voorkomen van vleermuizen (zomerverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied) en broedvogels met vaste rust- en verblijfplaatsen (huismus, steen- en kerkuil) niet worden uitgesloten. Effecten op deze soort(groep)en kunnen dan ook niet worden uitgesloten. Op grond hiervan is een gerichte veldinventarisatie van belang om eventuele effecten en maatregelen op een adequate manier in te kunnen schatten. Pas na afronding van deze inventarisatie kan worden bepaald of verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden en of ontheffing is vereist. Een veldinventarisatie kan worden uitgevoerd in de periode voorjaar (maart) tot voorherfst (half september).

Indien vleermuizen en/of broedvogels met vaste rust- en verblijfplaatsen voorkomen dan zijn er gerichte maatregelen te treffen. Deze maatregelen dienen wel bevestigd te worden in een ontheffing Flora- en faunawet. Gelet op het feit dat gerichte maatregelen kunnen worden getroffen indien vleermuizen en/of broedvogels met vaste rust- en verblijfplaatsen voorkomen, kan worden gesteld dat de Flora- en faunawet de realisatie en uitvoering van het plan niet in de weg staat.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

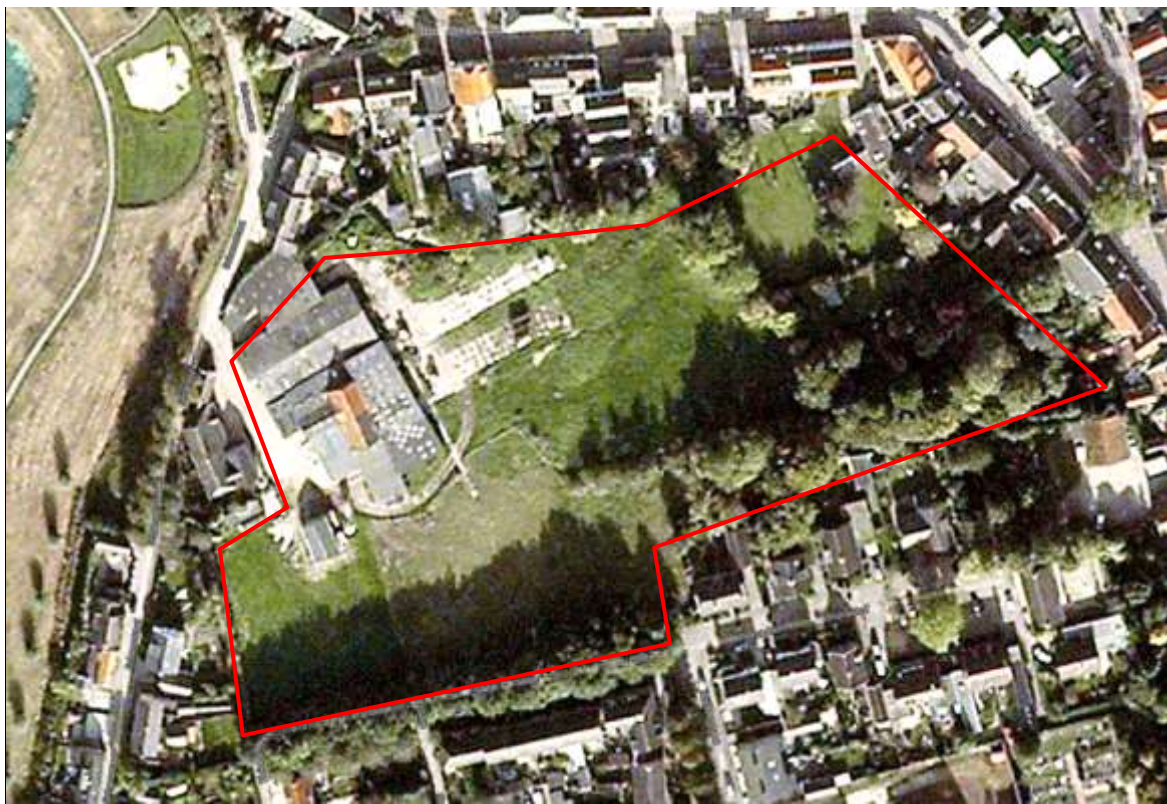
- Bergmans, W., Zuiderwijk, A., 1986. Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun bedreiging. KNNV 1-177
- Bink, F.A., 1992. Ecologische Atlas van de dagvlinders van Noordwest-Europa. Schuyt en Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar. V. van, Smeenk, C., Thissen, J.B.M., 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. KNNV 1-336.
- Cremers, R., Delft, J., 1999. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV-Uitgeverij.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Gerstmeier, R., Romig, T., 1997. Zoetwatervissen van Europa, Tirion, Baarn, 1-368.
- Hustings, F., Vergeer, J.W., Eekelder, P., 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, SOVON, Beek-Upbergen, 1-584.
- Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W., 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV, Utrecht, 1-260.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009a. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009b. Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.
- SOVON, 1987. Atlas van de Nederlandse broedvogels.
- Nie, H.W. de, 1996. Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem, 1-151.
- Spikmans, F., Jong, T. de, 2006. Het waarnemen van zoetwatervissen, Nijmegen, 1-55.

Website

- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGEN

1. EXACTE LIGGING

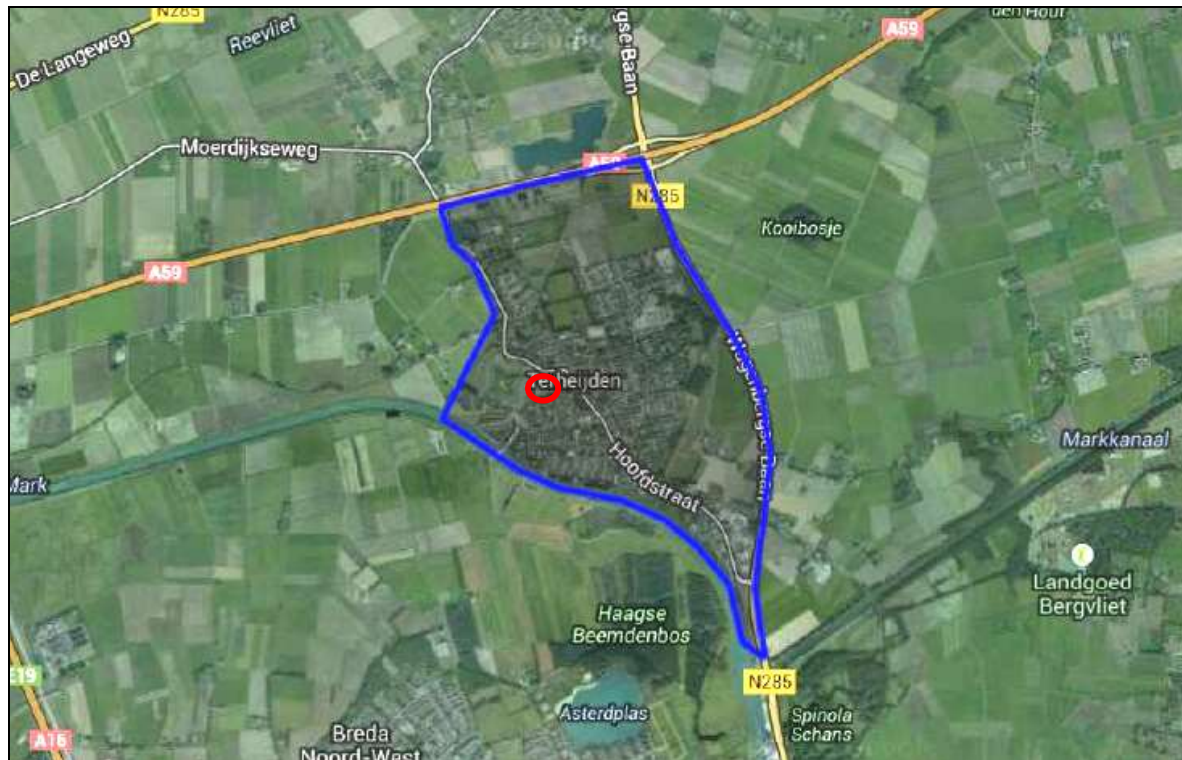
2. BEGRIPPEN

Baltsplaats	Plaats waar een vleermuis al roepend rondvliegt in de herfst en die doorgaans wordt verdedigd tegen andere mannetjes.
Foerageergebied	Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert. Dat gebied wordt regelmatig bezocht door vleermuizen om in te foerageren en dat doorgaans meerdere foerageerplaatsen kent die langere tijd worden gebruikt.
Foerageerplaats	Plek (jachtplek) waar wordt gejaagd door vleermuizen. De plek kan in de directe omgeving van de kolonieplaats liggen maar ook kilometers verderop.
Kolonie	Groep vleermuizen (kleine groep mannetjes of meestal grotere groep vrouwtjes, soms gemengd (soorten, geslacht)) die in het voorjaar tot de herfst bijeen blijven. De groep kan zich vestigen in gebouwen (in spouwmuren of onder daklijsten e.d.) of bomen (spechtengaten, scheuren). Een groep vrouwelijke vleermuizen wordt ook wel aangeduid als een kraamkolonie. In zo'n groep worden jongen geboren en grootgebracht. Een kolonie maakt vaak gebruik van meerdere verblijfplaatsen die soms gelijktijdig worden gebruikt.
Migratieroute	Een vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa (zie ook vliegroute) of een route in een andere tijd; bijvoorbeeld tussen foerageerplaatsen.
Paarplaats	Territorium van territoriale mannetjes. Voor de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis is dit doorgaans te vinden in boomholten. Voor de laatvlieger en de dwergvleermuis is dit te vinden in gebouwen. Voor de watervleermuis is dit te vinden in bomen en later, tegen de winter, zijn ze te vinden in overwinteringverblijven. Het mannetje vormt een harem met meerdere vrouwtjes. De paartijd valt in de herfst (uitgezonderd de grootoorvleermuis waarbij het in april valt (vroeg voorjaar). De hier geschetste situatie van de paring wordt in dit rapport omschreven als "herfst situatie".
Verblijfplaats	Een object (huis, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters permanent).
Vliegroute	Route die door vleermuizen elke avond wordt gebruikt om van de kolonieplaats naar foerageergebied te vliegen en visa versa (zie ook migratieroute). Vrouwtjes met jongen keren soms midden in de nacht terug om de jongen te zogen en gebruiken dan de route. Vliegroutes liggen over het algemeen langs lijnvormige (landschaps)elementen als bomenlanen, huizenrijen e.d. De functies zijn beschutting bij winderig en koud weer, oriëntatie in verband met de echolotatie-geluiden en het vinden van voedsel.
Voorbijvliegend	Vleermuizen die voorbijvliegen, niet via een vaste route. Het betreft meestal zwervers of trekkers.
Zwermen	Direct na het uitvliegen, naar vooral voor het invliegen bij een kolonie zwemt een deel van de kolonie rond de kolonieplaats. Zwermgedrag is derhalve een indicatie voor een eventuele kolonieplaats.
Winterverblijfplaats	Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hybernation) gaan. Deze ruimte is doorgaans donker, heeft een hoge luchtvochtigheid en temperatuurwisselingen zijn nihil.

Zomerverblijfplaats Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is. In sommige gevallen vormen bijvoorbeeld mannetjes kleine groepjes.

2. WAARNEMING.NL

Ligging Terheijden t.o.v. inbreidingslocatie

Zoogdieren

Terheijden
Type: Gebied Status: Actief

Waarnemingen
Vernieuwd op: 05-02-2014 16:29 Volgende vernieuwing om: 05-02-2014 16:39

soortgroep

begindatum

einddatum rijen ☐ Alleen eigen waarnemingen

Datum	Aantal	stadium (kleed)	Gedrag	Soort	Waarnemer	Subgebied
12-09-2013	1	onbekend	ter plaatse	Huiskat - <i>Felis catus</i>	Gerard Krijnen	Terheijden
14-02-2012	1	onbekend	sporen	Mol - <i>Talpa europaea</i>	Gerard Krijnen	
01-11-2010	1	onbekend	sporen	Mol - <i>Talpa europaea</i>	Gerard Krijnen	

Amfibieën en reptielen

--geen--

Vissen

Terheijden

Type: Gebied Status: Actief

Waarnemingen

Vernieuwd op: 05-02-2014 16:29 Volgende vernieuwing om: 05-02-2014 16:39

soortgroep: Vissen >= Algemeen

begindatum: 2009-02-05

einddatum: 2014-02-05 20 rijen ☐ Alleen eigen waarnemingen OK

Datum	Aantal	stadium (kleed)	Gedrag	Soort	Waarnemer	Subgebied
18-03-2011	1	onbekend	ter plaatse	Kleine modderkruiper - <i>Cobitis taenia</i>	Henk Eland	

Vogels (niet alles opgenomen)

Terheijden

Type: Gebied Status: Actief

Waarnemingen

Vernieuwd op: 05-02-2014 16:32 Volgende vernieuwing om: 05-02-2014 16:42

soortgroep: Vogels >= Vrij algemeen

begindatum: 2009-02-05

einddatum: 2014-02-05 20 rijen ☐ Alleen eigen waarnemingen OK

Datum	Aantal	stadium (kleed)	Gedrag	Soort	Waarnemer	Subgebied
04-02-2014	2	onbekend	ter plaatse	Grote Zilverreiger - <i>Ardea alba</i>	Jan Boers	
04-10-2013	1	onbekend	jagend	Smelleken - <i>Falco columbarius</i>	John van Gestel	
19-07-2013	1	onbekend	ter plaatse	Ooievaar - <i>Ciconia ciconia</i>	Dick van Houwelingen	
06-07-2013	1	adult	ter plaatse	Ooievaar - <i>Ciconia ciconia</i>	Leo Nagelkerke	
03-07-2013	1	onbekend	ter plaatse	Ooievaar - <i>Ciconia ciconia</i>	Harry Jantzen	
30-05-2013	1	onbekend	roepend	Koekoek - <i>Cuculus canorus</i>	Ger Duijf	
19-05-2013	1	onbekend	baltsend / zingend	Bosrietzanger - <i>Acrocephalus palustris</i>	Erik van Soestel	
09-05-2013	1	adult	ter plaatse	Koekoek - <i>Cuculus canorus</i>	Henk Haans	
27-01-2013	17	onbekend	overvliegend oost	Wilde Zwaan - <i>Cygnus cygnus</i>	Erik van Soestel	Mark en Markdijk
23-12-2012	1	onbekend	ter plaatse	Grote Zilverreiger - <i>Ardea alba</i>	Bert Batenburg	
20-08-2012	1	onbekend	ter plaatse	Steenuil - <i>Athene noctua</i>	Gerard Krijnen	Terheijden
14-05-2012	1	onbekend	ter plaatse	Koekoek - <i>Cuculus canorus</i>	Cees Huijben	
01-05-2012	1	onbekend	ter plaatse	Koekoek - <i>Cuculus canorus</i>	Ger Duijf	
25-03-2012	1	onbekend	roepend	Groene Specht - <i>Picus viridis</i>	Sibbele de Jong	
18-03-2012	1	onbekend	roepend	Groene Specht - <i>Picus viridis</i>	Harry van Vugt	
08-11-2011	1	onbekend	ter plaatse	Ooievaar - <i>Ciconia ciconia</i>	Gerard Krijnen	
12-03-2011	1	onbekend	roepend	Groene Specht - <i>Picus viridis</i>	Harry van Vugt	
27-12-2010	1	onbekend	ter plaatse	Witgat - <i>Tringa ochropus</i>	Raymond van Breemen	
11-10-2010	1	subadult	ter plaatse	Patrijs - <i>Pernix pernix</i>	Ethel Borggreven-Ploum	
04-10-2010	7	onbekend	ter plaatse	Ooievaar - <i>Ciconia ciconia</i>	Rutger van Ouwerkerk	
28-04-2010	1	onbekend	baltsend / zingend	Koekoek - <i>Cuculus canorus</i>	Peter Schaft	
23-03-2010	1	onbekend	roepend	Groene Specht - <i>Picus viridis</i>	Hans van der Sanden	
22-01-2010	1	onbekend	ter plaatse	Nonnetje - <i>Mergellus albellus</i>	Rutger van Ouwerkerk	
28-08-2009	2	adult	ter plaatse	IJsvogel - <i>Alcedo atthis</i>	Sjors de Kort	
25-05-2009	5	onbekend	ter plaatse	Ooievaar - <i>Ciconia ciconia</i>	Raymond van Breemen	
02-05-2009	1	onbekend	roepend	Koekoek - <i>Cuculus canorus</i>	Ger Duijf	

Planten (niet alles opgenomen)

Terheijden							
Type: Gebied Status: Actief							
Waarnemingen							
Vernieuwd op: 05-02-2014 16:30 Volgende vernieuwing om: 05-02-2014 16:40							
soortgroep:	Planten	>= Vrij algemeen					
begindatum:	2009-02-05						
einddatum:	2014-02-05	20	rjen	☐ Alleen eigen waarnemingen OK			
Datum	Aantal	stadium (kleed)	Gedrag	Soort	Waarnemer	Subgebied	
21-06-2012	11	onbekend	ter plaatse	Moeraswolfsklauw - <i>Lycopodiella inundata</i>	theo muusse		
21-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Koningsvaren - <i>Osmunda regalis</i>	theo muusse		
21-06-2012	111	onbekend	ter plaatse	Kleine zonnedaauw - <i>Drosera intermedia</i>	theo muusse		
21-06-2012	5	bloeiend	ter plaatse	Bergasterdwerdik - <i>Epilobium montanum</i>	theo muusse		
21-06-2012	111	onbekend	ter plaatse	Krabbenscheer - <i>Stratiotes aloides</i>	theo muusse		
21-06-2012	11	onbekend	ter plaatse	Blauwe zegge - <i>Carex panicea</i>	theo muusse		
21-06-2012	11	onbekend	ter plaatse	Sterzegge - <i>Carex echinata</i>	theo muusse		
21-06-2012	11	onbekend	ter plaatse	Draadzegge - <i>Carex lasiocarpa</i>	theo muusse		
21-06-2012	11	onbekend	ter plaatse	Elzenzegge - <i>Carex elongata</i>	theo muusse		
21-06-2012	11	onbekend	ter plaatse	Dwergzegge - <i>Carex viridula</i>	theo muusse		
21-06-2012	11	onbekend	ter plaatse	Galigaan - <i>Cladium mariscus</i>	theo muusse		
21-06-2012	11	onbekend	ter plaatse	Galigaan - <i>Cladium mariscus</i>	theo muusse		
21-06-2012	11	onbekend	ter plaatse	Slanke waterbies - <i>Eleocharis unigulmis</i>	theo muusse		
21-06-2012	51	vruchtdragend	ter plaatse	Mierikswortel - <i>Armoracia rusticana</i>	theo muusse		
21-06-2012	51	onbekend	ter plaatse	Duist - <i>Alopecurus myosuroides</i>	theo muusse		
12-06-2012	101	onbekend	ter plaatse	Moeraswolfsklauw - <i>Lycopodiella inundata</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Koningsvaren - <i>Osmunda regalis</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Koningsvaren - <i>Osmunda regalis</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Oosterse karmozijnbes - <i>Phytolacca esculenta</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	4	onbekend	ter plaatse	Schijnpapaver - <i>Meconopsis cambrica</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Kleine zonnedaauw - <i>Drosera intermedia</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Kleine leeuwenklauw - <i>Aphanes australis</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Wegedoorn - <i>Rhamnus cathartica</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Bergasterdwerdik - <i>Epilobium montanum</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	101	onbekend	ter plaatse	Krabbenscheer - <i>Stratiotes aloides</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	501	onbekend	ter plaatse	Blauwe zegge - <i>Carex panicea</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Elzenzegge - <i>Carex elongata</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Sterzegge - <i>Carex echinata</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Draadzegge - <i>Carex lasiocarpa</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Geelgroene zegge - <i>Carex demissa</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	51	onbekend	ter plaatse	Galigaan - <i>Cladium mariscus</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	26	onbekend	ter plaatse	Galigaan - <i>Cladium mariscus</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	11	onbekend	ter plaatse	Galigaan - <i>Cladium mariscus</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	26	onbekend	ter plaatse	Galigaan - <i>Cladium mariscus</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	26	onbekend	ter plaatse	Galigaan - <i>Cladium mariscus</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	26	onbekend	ter plaatse	Galigaan - <i>Cladium mariscus</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	6	onbekend	ter plaatse	Galigaan - <i>Cladium mariscus</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Slanke waterbies - <i>Eleocharis unigulmis</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Mierikswortel - <i>Armoracia rusticana</i>	Ed Michels_Ecodat		
12-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Duist - <i>Alopecurus myosuroides</i>	Ed Michels_Ecodat		
Datum	Aantal	stadium (kleed)	Gedrag	Soort	Waarnemer	Subgebied	
08-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Moeraswolfsklauw - <i>Lycopodiella inundata</i>	Erik Slootweg		
08-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Koningsvaren - <i>Osmunda regalis</i>	Erik Slootweg		
08-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Kleine zonnedaauw - <i>Drosera intermedia</i>	Erik Slootweg		
08-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Krabbenscheer - <i>Stratiotes aloides</i>	Erik Slootweg		
08-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Veelbloemige veldbies - <i>Luzula multiflora</i>	Erik Slootweg		
08-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Stijve zegge - <i>Carex elata</i>	Erik Slootweg		
08-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Draadzegge - <i>Carex lasiocarpa</i>	Erik Slootweg		
08-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Geelgroene zegge - <i>Carex demissa</i>	Erik Slootweg		
08-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Sterzegge - <i>Carex echinata</i>	Erik Slootweg		
08-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Galigaan - <i>Cladium mariscus</i>	Erik Slootweg		
08-06-2012	1	onbekend	ter plaatse	Veelstengelige waterbies - <i>Eleocharis multicaulis</i>	Erik Slootweg		
25-04-2012	1	bloeiend	ter plaatse	Driekleurig viooltje - <i>Viola tricolor</i>	Sibbele de Jong		

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601